14. *Charewiczowa Łucja.* Czarna Kamienica i jej mieszkańcy. – Lwów, 1935.
15. *Fons Castalius* ad hauriendum sitienti eruditae iuventuti intra montana Kijoviae in Collegio Kiovo-Mohileano excussut et caet... anno Domini quo deliberaturis honores fluxerat ad cunas postquamaqua vivax (1700). – Рукопис зберігається в НБУ ім. В. І. Вернадського, відділ рукописів, шифр ДС / П 239. – 189 арк.
16. http: // izbornyk.org.ua/sborlet/sborlet01.htm#let5 [Електронний ресурс].
17. http: // izbornyk.org.ua/sborlet/sborlet06.htm [Електронний ресурс].
18. http: // www.poetryclub.com.ua/metrs_poem.php?poem=20922 [Електронний ресурс].
19. *Lyra* variis praeceptorum chordis ad edendam civilem et paectricam vocem conformem voci in diserto clamantis sancti Ioannis Baptistae Apollinaeo pollice instructa anno quo Deus e superis verbum pax bona locutus (1696). – Рукопис зберігається в НБУ ім. В. І. Вернадського, відділ рукописів, шифр 501П / 1719. – 176 арк.
20. *Omnia* felicissimi futuri connubii inter excellentem D. Andream Szymonowicz Philosophiae et Medicinae Doctorem nec non nobilem virginem Annam Anczewska, Nobilis Domini Martini Nicanoris S.R.M. Secretarii Conj. Leopol; Lectissimam Filiam, ex utriusque Sponsi Stemmatibus lecta Ipso solemni Nuptiarum die officiose Explicata a Michaele Zlotorowicz, Affine Nobilis Sponsae, Rhetoricae Studioso In Collegio Leopolensi Societatis Iesu, Anno Domini M.DC.LXX. [1670]. Leopoli Typis Collegii Societatis Iesu. Imprimebat Simon Patkiewicz. – Рукопис зберігається в НБУ ім. В. І. Вернадського, відділ стародруків та рідкісної книги, шифр R. 1738 (44). – 4 арк.
21. *Władysław Łoziński.* Lwow starozytny II. Patrycyat i mieszczanstwo Lwowskie w XVI i XVII wieku. – We Lwowie Gubrynowicz i Schmidt, 1890. – 306 c.

Отримано 18 квітня 2011 р. *м. Київ*

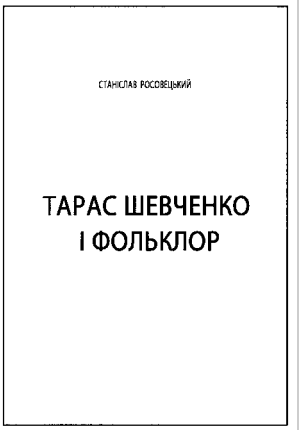

Наші презентації

Росовецький С. К. Тарас Шевченко і фольклор: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 415 с.

Монографія вперше у вітчизняній науці пропонує комплексне, масштабне дослідження взаємозв'язків творчості Т. Шевченка з фольклором в усій їх багатобарвній складності. Це не лише певне узагальнення більш ніж двадцятирічних студій відомого філолога, фольклориста й письменника в цій галузі, а й методологічно обґрунтована програма подальшої пошукової роботи. Дослідження репрезентує цілий комплекс пов'язаних між собою проблем вивчення доробку Т. Шевченка, окремий напрямок шевченкознавчих досліджень, що його автор означив як "фольклористичне шевченкознавство". Дослідник поставив перед собою завдання "з позицій тверезого позитивізму трохи розгребти авгієві конюшні просвітянського та псевдомарксистського шевченкознавства, добути нові факти й намацати шляхи вироблення нової методики, придатної в XXI ст.". У книжці, зокрема, ідеться про Шевченка як фольклориста; аналізується творчість митця під кутом зору відображення в ній структурних, поетичних, жанрових особливостей творів вітчизняного фольклору; висвітлено основні форми рецепції текстів українського та іноземного фольклору у творах поета. Завершальний розділ монографії "Шевченко в українському фольклорі" присвячено постаті поета у фольклористичних записах другої половини XIX – XX ст., а також впливу Шевченкової творчості на народну пісенність.

Для фольклористів і літературознавців, викладачів, аспірантів, студентів, для всіх, хто цікавиться сучасною інтерпретацією творчого доробку Т. Шевченка.

залишав Україну, у ньому недвозначно визначилась його ідейна позиція, погляди, з якими він вирушав на еміграцію. Інша справа, чи витримав він випробування ностальгією…

Отримано 10 січня 2010 р. *м. Полтава*

Пізнавати кордони – переступати кордони – долати кордони / Упор. Г.Р. Бріттнахер, Є.В. Волощук, О.П. Чертенко. – К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2011. – 256 с.

До збірника ввійшли матеріали міжнародної конференції, яка проходила в Інституті літератури 25 – 27 вересня 2009 р. Перший випуск у контексті теми "Понад кордонами" присвячений пам'яті видатного українського германіста академіка Дмитра Затонського.

У передмові академік М. Жулинський зазначив, що нова серія видань, яку започаткував центр германістики Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, "знаменує нову віху в розвитку традицій вітчизняної германістики". Він наголосив також на особливому значенні часопису "Вікно у світ", який знайомить читачів зі світом англійської, німецької, французької, австрійської, іспанської, американської та інших літератур. Це допомагає наблизити вітчизняних філологів "до світової гуманітаристики". І далі: "Концептуальне завдання серії полягає… у створенні імпульсу їх (кордонів) подолання – себто до того, аби, усвідомивши кордони, їх перетнути й піднестися над ними… Назва ж нового проекту нагадуватиме, що духовний світ існував, існує й існуватиме понад будь-якими кордонами…". У своєму вступному слові професор Інституту германської та нідерландської філології Вільного університету м. Берліна Ганс Ріхард Боріттнахер зазначив: "Аби наше минуле задля порятунку не загубилося в невидимому, я бажаю, щоб усі ми, згадуючи на цій конференції про кордони й пороги, мури й огорожі, чули у вухах згідливі дзвони Китеж-граду".

У статті Є. Волощук подано стислий нарис про багатогранну наукову, суспільну та культурну діяльність видатного українського літературознавця академіка Дмитра Затонського. Ірмела фон дер Люе говорить про письменника й актора Александра Ґранаха, який жив і творив на межі мистецтва, політики та любові. Про життя на межі та проблеми медійного інсценування образу циган розмірковував Р. Бріттнахер. Відштовхуючись від етимології й архітектоніки порога та аналізуючи порогові образи, простір і час, Вібке Амтор розглядає психофізіологію в текстах Вальтера Беньяміна. Олександр Чертенко осмислює активізацію інтересу гуманітарних наук до феномену Берлінського муру (БМ) в останні 20 років, що особливо помітно на тлі навмисного замовчування чи політичної інструменталізації в 1960–1980-і рр. Лише тепер, ставши об'єктом людської пам'яті, він по-справжньому входить у німецьку літературу, перетворюючись на один із найпопулярніших її топосів. М. Мірошниченко розглядає біографічні, психологічні та поетологічні чинники, категорії маргінального в романі "Розбійник" Роберта Вальзера, залучаючи теорію аутсайдерства Н. Еліаса та концепції "стигми" Е. Гоффмана. Про ставлення Ґергарта Гауптмана до Другої світової війни в 1940 – 1942 рр. говорить П. Шпренґель. У статті П. Рихла розглянуто типологічні паралелі й генетичні зв'язки між Празьким колом німецьких письменників і німецькомовною поезією Буковини, котрі автор подав як дві специфічні моделі німецької острівної літератури XX ст.

Збірник буде цікавим для викладачів вишів, науковців, студентів та всіх, хто цікавиться німецькомовними літературами.

С. С.

Наші презентації

так “прижилось” у літературознавстві (можливо, не зовсім коректне) поняття “нової драми”. Дослідниця доходить висновку про переорієнтацію “нової драми” з міметичного принципу відтворення дійсності на моделювальний, знаковий, символічний, метафоричний, екзистенційний. Відбувається відродження глибинної природи слова у драматичному тексті, що й надає йому ознак літературності й художності в їхньому первинному онтологічному значенні.

Даються взнаки процеси літературизації драми, внутрішньо опозиційні водночас тим процесам театралізації буття, які Т. Свербілова вважає показовими для літератури тоталітарного суспільства.

Закономірності руху жанрових парадигм, простежені в монографії “Такі близькі, такі далекі…”, дають змогу дослідниці моделювати жанрову динаміку української та російської драматургії у ХХ ст., простежити, як за відсутності явного повернення містерії (мораліте) набуває популярності мелодрама. Але в річищі прочитаної книжки хочеться припустити, що ознаки структур містерії (мораліте) знов-таки можуть ховатися за зовнішніми прикметами інших жанрів, більш зрозумілих масовому споживачеві.

Тому рецензована праця, безумовно, становить солідний внесок як до компаративного вивчення драматургії обох близьких, але водночас відмінних культур, так і до розробки теоретико-методологічних засад дослідження жанрової динаміки драматургії.

Наталя Малютіна
м. Одеса

Отримано 4 липня 2011 р.

Наші презентації

Вісник Черкаського університету: Збірник на пошану світлої пам’яті Ніли Вікторівни Зборовської / Серія: Філологічні науки. – Вип. 8. – Черкаси, 2011. – 182 с.

Черговий збірник присвячений пам’яті передчасно померлої Ніли Вікторівни Зборовської – відомого науковця, доктора філологічних наук, провідного наукового співробітника Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. Світлій пам’яті Ніли Вікторівни слова-спогади присвятили к.філол.н. Ганна Клименко “Серпнева ніч напередодні свята…”, д.філол.н. Володимир Поліщук “Спогад про нашу Нілу”, проф. Василь Пахаренко “Світла душа”, письменниця Валентина Коваленко “Вона була незвичайною…”, к.філол.н. Інна Кошова “О не журися за тіло…”, к.філол.н. Людмила Скорина “Інше світло танцюючої зірки…”, к.філол.н. Оксана Вертипорох “На пошану незабутньої наставниці”, к.філол.н. Ольга Піскун “Короткий фрагмент мого світлого спомину”, Юлія Волинець “Неповторна, справжня особистість”. Збірник також умістив фрагмент монографії “Батьківський код у теорії онтогенезу З. Фройда” та фрагмент “Подруга” із книжки “На карнавалі мертвих поцілунків” Ніли Зборовської.

Запропоновано також наукові дослідження в традиційних рубриках – теоретико-літературній, історико-літературній, компаративістики, фольклористики та методики.

С.С.

14. Попадинець О. О. Історичний роман Вальтера Скотта та Михайла Старицького: рецепція, типологія: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.05 / О. О. Попадинець; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Т., 2009. – 20 с.

15. Прибатень Ю. А. Діалогічна природа сатири (на матеріалі романів Д. Свіфта "Мандри Гуллівера" та М. Салтикова-Щедріна "Історія одного міста"): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.05 / Ю. А. Прибатень; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2009. – 18 с.

16. Чепелик О. А. Рецепція естетики західноєвропейського символізму в творчості Олександра Олеся доеміграційного періоду: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.05 / О. А. Чепелик; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України. – К., 2009. – 19 с.

2010

1. Вечканова Е. Ю. Формування і розвиток критичної думки Нортропа Фрая (компаративний аспект): автореф. дис. .... канд. філол. наук: 10.01.05 / Е. Ю. Вечканова; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Д., 2010. – 18 с.

2. Козлова К. О. Феміністська критика США: проблеми генезису і становлення (компаративний аспект): автореф. дис. .... канд. філол. наук: 10.01.05 / К. О. Козлова; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. – Д., 2010. – 19 с.

3. Лотоцька О. Л. Новелістика О'Генрі й українська література: рецепція і типологія: автореф. дис. .... канд. філол. наук : 10.01.05 / О. Л. Лотоцька; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – 19 с.

4. Петриченко Н. Г. Наративно-жанрова специфіка української, польської, російської прози першої половини XIX ст.: автореф. дис. .... д-ра філол. наук : 10.01.05 / Н. Г. Петриченко; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2010. – 39 с.

5. Ромазан О. О. Художнє втілення гендерних проблем у творчості Сильвії Плат та Оксани Забужко: автореф. дис. .... канд. філол. наук: 10.01.05 / О. О. Ромазан; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О.Гончара. – Д., 2010. – 19 с.

6. Топуз А. С. Жанрова інтерференція у романах Валерія Шевчука та Айріс Мердок: автореф. дис. .... канд. філол. наук: 10.01.05 / А. С. Топуз; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2010. – 18 с.

Підготувала Ольга Романова
м. Черкаси

Отримано 24 травня 2011 р.

Наші презентації

Жулинський Микола. Українська література: творці і твори. – К.: Либідь, 2011. – 1152 с.

До книги-антології відомого критика, літературознавця академіка НАН України Миколи Жулинського ввійшло 52 нариси-есеї про українських письменників від Григорія Сковороди до Ярослава Стельмаха. Це ніби велике панно національної літератури XIX – XX ст. Героями нарисів стали як добре знані в Україні і світі (Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко, О. Гончар, М. Бажан, Л. Костенко й ін.), так і маловідомі чи замовчувані раніше митці (Г. Чупринка, М. Яловий, І. Чандей та ін.). Важливим складником цієї своєрідної антології стали художні тексти, ретельно відібрані до кожного нарису, зокрема й призабуті чи раритетні. Майже кожен із письменників, літературні портрети та художні твори яких подано в книжці, рекомендований для вивчення в школах чи вишах. Багато з них не так давно повернулися із забуття. Серед них – загиблі в таборах (Л. Старицька-Черняхівська, В. Стус та ін.), репресовані (М. Руденко та ін.), а також ті, хто жив і творив у діаспорі (Т. Осьмачка, Г. Костюк, Ю. Шевельов, О. Ольжич, О. Теліга). Звичайно, в одній книжці не можна достатньо повно репрезентувати історію української літератури в іменах, та гадаємо, що вона допоможе краще зрозуміти історичний процес розвитку української літератури – драматичний, складний, часто сповнений трагічних втрат, вимушених компромісів та героїчних протистоянь за право творчого самовираження, за збереження й розвиток української культури, мови, а за великим рахунком – української нації.

С.С.